

POSTANOWIENIE

29 lutego 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Agnieszka Jurkowska-Chocyk

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 29 lutego 2024 r. w Warszawie
zażalenia B. L.

na postanowienie Sądu Okręgowego w Zielonej Górze
z 25 września 2023 r., VI WSC 11/23 (VI Ca 865/21),
w sprawie z wniosku M. L.
przy uczestnictwie B. L.
o podział majątku wspólnego,

**odrzuca zażalenie w części obejmującej
rozstrzygnięcie z pkt 1. zaskarżonego postanowienia;
II. oddala zażalenie w pozostałym zakresie;
III. stwierdza, że każdy z uczestników ponosi koszty
postępowania zażaleniowego przed Sądem Najwyższym,
związane z jego udziałem w sprawie;
IV. oddala wniosek adw. K. Z. o przyznanie kosztów pomocy
prawnej udzielonej uczestnicze z urzędu
w postępowaniu zażaleniowym.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 25 września 2023 roku (k. 1298) Sąd Okręgowy
w Zielonej Górze sprawdził wartość przedmiotu zaskarżenia skargą kasacyjną

wniesioną przez uczestniczkę, ustalając ją na kwotę 120.000 zł (pkt 1.) i odrzucił skargę kasacyjną od postanowienia tego Sądu z 19 grudnia 2022 roku, wydanego w sprawie VI Ca 865/21 jako niedopuszczalną (pkt. 2.).

Postanowienie to zostało zaskarżone w całości zażaleniem wniesionym przez uczestniczkę.

W odpowiedzi na zażalenie wnioskodawca domagał się jego oddalenia i zasądzenia na jego rzecz kosztów postępowania zażaleniowego.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Zażalenie – w zakresie kwestionującym rozstrzygnięcie z pkt 1. zaskarżonego postanowienia (w którym sąd odwoławczy ustalił wartość przedmiotu zaskarżenia skarga kasacyjną) – jako niedopuszczalne w świetle art. 394¹ § 1 i § 1¹ k.p.c. podlega odrzuceniu. Zgodnie z tym przepisem zażalenie do Sądu Najwyższego przysługuje:

- na postanowienie sądu drugiej instancji odrzucające skargę kasacyjną oraz na postanowienie sądu drugiej lub pierwszej instancji odrzucające skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia,

- w razie uchylenia przez sąd drugiej instancji wyroku sądu pierwszej instancji i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania. Katalog postanowień wymienionych w przytoczonym przepisie, podlegających zaskarżeniu zażaleniem do Sądu Najwyższego jest zamknięty (tak m.in. postanowienia SN: z 28 maja 2019 r., I CSK 746/17; z 28 sierpnia 2020 r., I CSK 799/19, z 23 kwietnia 2021 r., I CSK 318/30, z 13 lipca 2022 r., III CZ 229/22). W tym stanie rzeczy, mając na względzie, że zaskarżone przez uczestniczkę postanowienie (w przedmiocie ustalenia wartości przedmiotu zaskarżenia skarga kasacyjną) nie zostało wymienione w art. 394¹ k.p.c., należy przyjąć, iż w obowiązującym stanie prawnym nie podlega ono zaskarżeniu w drodze zażalenia skierowanego do Sądu Najwyższego. Regulacja dopuszczalności zaskarżenia orzeczeń określonymi środkami odwoławczymi i środkami zaskarżenia jest w Kodeksie postępowania cywilnego wyczerpująca. Ich wniesienie jest więc możliwe tylko w oparciu o unormowaną w Kodeksie podstawę prawną (tak. postanowienie SN: z 3 marca

2010 r., III SO 1/10, z 2 listopada 2010 r., III SO 3/10, z 11 października 2023 r., III CZ 499/22).

Zażalenie uczestniczki w pozostałym zakresie jest bezzasadne.

W sprawach o podział majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej małżeńskiej skarga kasacyjna jest niedopuszczalna, jeśli wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż 150 000 zł (art. 519¹ § 2 k.p.c.). Zgodnie z utrwalonym poglądem Sądu Najwyższego w sprawach tego rodzaju, w razie zaskarżenia orzeczenia co do istoty sprawy, wartości przedmiotu zaskarżenia nie wyznacza wartość całego dzielonego majątku, lecz wartość konkretnego interesu (roszczenia, żądania) lub składnika majątkowego, którego dotyczy środek odwoławczy. W związku z tym zazwyczaj wartość przedmiotu zaskarżenia nie może przekraczać wartości udziału przysługującego skarżącemu. Odstępstwa od tej reguły mają miejsce w razie podważania przez skarżącego samej zasady podziału, objęcia lub nieobjęcia orzeczeniem poszczególnych rzeczy lub praw albo rozliczenia nakładów. Jednocześnie podkreśla się, że wskazana przez skarżącego w skardze kasacyjnej wartość przedmiotu zaskarżenia nie jest wiążąca ani dla sądu drugiej instancji, ani dla Sądu Najwyższego i podlega weryfikacji na podstawie akt sprawy, z pominięciem zasad określonych w art. 25 i 26 k.p.c.(zob. postanowienia SN z: 21 stycznia 2003 r., III CZ 153/02, OSNC 2004, Nr 4, poz. 60; z 20 lutego 2015 r., V CSK 239/14; z 18 marca 2015 r., III CSK 419/14; z 19 czerwca 2015 r., IV CZ 16/15; z 6 listopada 2015 r., II CZ 76/15; z 14 lutego 2020 r., II CSK 510/19).

W rozpatrywanej sprawie – sąd odwoławczy prawidłowo – biorąc pod uwagę wysokość obciążającej uczestniczkę spłaty, wynikającą ze zmienionego w wyniku rozpoznania apelacji wnioskodawcy postanowienia sądu pierwszej instancji – ustalił wartość przedmiotu zaskarżenia skargą kasacyjną, uznając za oczywiście wadliwe stanowisko wyrażone w piśmie jej pełnomocnika z 27 lipca 2023 roku (k. 1292 i v.). W konsekwencji – skarga kasacyjna uczestniczki podlegała odrzuceniu wobec braku spełnienia kryterium wartościowego określonego w art. 519¹ § 2 k.p.c.

O kosztach postępowania zażaleniowego orzeczono na podstawie art. 520 § 1 k.p.c. w związku z art. 108 § 1, 397 § 3, 391 § 1, 398²¹ oraz w związku z art. 13 § 2 k.p.c.

Sąd Najwyższy oddalił wniosek pełnomocnika uczestniczki o przyznanie zwrotu kosztów pomocy prawnej udzielonej jej z urzędu w postępowaniu zażaleniowym, stojąc na stanowisku, że wniesienie oczywiście niezasadnego zażalenia nie może zostać uznane za udzielenie pomocy prawnej i nie uzasadnia przyznania od Skarbu Państwa wynagrodzenia ustanowionemu przez sąd pełnomocnikowi (postanowienia Sądu Najwyższego z: 20 września 2007 r., II CZ 69/07, OSNC 2008, Nr 3, poz. 41, 18 grudnia 2007 r., III CSK 336/07, nie publ., 11 maja 2011 r., II CSK 699/10, OSCN-ZD 2011, nr C, poz. 72, 16 listopada 2016 r., I CZ 74/16, nie publ.).

[SOP]

[ms]